

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. ПРИМЕРИ НА МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В БОРБАТА СРЕЩУ НЕДЕКЛАРИРАНАТА РАБОТА И СХОДНИ ОБЛАСТИ⁶⁰

В момента не съществува мрежа или организация, която да отговаря изцяло за европейското или международното сътрудничество в борбата срещу скритата икономика. Сътрудничеството обаче се осъществява чрез различни комисии и/или мрежи по отношение на други, свързани със скритата икономика области, като данъчни измами, нелегална миграция, трудовите инспекторати, запазване на правата за получаване на социални осигуровки при сменяне на местожителството в Европа, осигуряване на командированите в чужбина работници и т.н.

1. Административна комисия по въпросите на социалното осигуряване на работници мигранти (Administrative Commission on Social Security for Migrant Workers)

Една от най-често срещаните причини за ниската мобилност в Европа е нежеланието на хората да се преместят в друга държава членка поради страха лицето и неговото семейство да не изгубят социалноосигурителните си права. Ето защо законодателството на ЕС дава правомощия на националните власти за приемане на мерки за гарантиране на социалноосигурителните права на работниците мигранти и лицата на тяхна издръжка.

Административната комисия по въпросите на социалното осигуряване на работници мигранти се състои от по един представител на правителството на всяка държава членка. При необходимост нейната работа се подпомага от експертни съветници. Комисията се стреми да насърчава и развива сътрудничеството между държавите членки в областта на общественото осигуряване с оглед модернизирани на процедурите за обмен на информация между институциите и ускоряване на предоставянето и възстановяването на обезщетенията. Решенията, които комисията е взела, включват създаването на обща рамка за събиране на данни във връзка с уреждането на молбите за пенсия, както и техническите спецификации в подкрепа на въвеждането на Европейска здравноосигурителна карта.

⁶⁰ Източник: Empirical Report to the Project “Feasibility Study on Establishing a European Platform for Cooperation between Labour Inspectorates, and Other Relevant Monitoring and Enforcement Bodies, to Prevent and Fights Undeclared Work”, Regioplan, February 2010. Във връзка с подготовката на споменатия доклад Центърът за изследване на демокрацията координираше проучването на опита в сътрудничеството срещу недеклаираната заетост в Южна и Централна Европа.

2. Comet

Comet е уеббазирана информационна и координационна мрежа за офисите по управление на миграционните процеси на държавите членки. Тя може да се използва за обмен на информация във връзка с незаконните миграционни потоци. Европейската комисия отговаря за поддържането на мрежата.

3. ЕВРОФИСК (EUROFISC)

Еврофиск е създадена от Съвета по икономически и финансови въпроси (ЕКФИИ) с цел да засили сътрудничеството между държавите членки в борбата срещу измамите с ДДС. Работи като система за ранно предупреждение, която улеснява обмена на информация за субектите, извършили или заподозрени в измами. Целта е да се идентифицират случаите на измама по-бързо и информацията за даден субект (оператор) при съмнение за измама с ДДС да се разпространява по-бързо сред данъчните власти.

4. Информационна система за обмен на ДДС информация (VAT Information Exchange System)

С въвеждането на единния пазар на 1 януари 1993 г. фискалният митнически контрол на вътрешните граници в ЕС е премахнат и е въведена нова система за контрол на ДДС за търговия в рамките на Общността. Най-голямата полза от нея е намаляването на административната тежест за предприятията с премахването на 60 млн. митнически документа годишно. Съгласно ДДС системата на ЕС вътреобщностните доставки на стоки са освободени от ДДС в държавата членка на изпращане, когато са предназначени за данъчно задължено лице в друга държава членка. ДДС се начислява и отчита само в страната вносител при пристигането на стоката. Всяко данъчнозадължено лице, което извършва тези доставки, трябва да може да проверява бързо и лесно дали неговите клиенти в друга държава членка притежават валиден идентификационен номер по ДДС. За тази цел всяка данъчна администрация поддържа електронна база данни, съдържаща информация за регистрацията на търговците по ДДС. Създадена е компютърна система за обмен на ДДС информация с цел да се осигури потокът на данните през вътрешните граници на ЕС. Европейската комисия поддържа тази база и предоставя достъп на данъчнозадължени лица, извършващи вътреобщностни доставки, които проверяват наличието на идентификационния номер по ДДС на своите клиенти.

5. Вътрешноевропейска организация на данъчните администрации (Intra-European Organisation of Tax Administrations)

Вътрешноевропейската организация на данъчните администрации е междуправителствена нестопанска организация, която осигурява форум на държавите членки за подобряване на дейността на данъчните им администрации. Организацията е създадена по време на Третата конференция на данъчните администрации от Централна и Източна Европа и балтийските страни (Варшава, 28-30 октомври 1996 г.). До момента организацията има 44 членове от данъчните администрации на Европа и Казахстан. Мисията на организацията е да подпомогне обсъждането на практически въпроси, да насърчава съ-

трудничеството между данъчните администрации в европейския регион и да подкрепя тяхното развитие в съответствие с техните индивидуални нужди.

6. Комитет на старшите инспектори по труда (Senior Labour Inspectors' Committee)

Комитетът на старшите инспектори по труда е създаден с решение на Европейската комисия на 12.7.1995 г., но работи неофициално от 1982 г. Той съществува с цел да предоставя становища на Комисията по всички проблеми, свързани с прилагането от държавите членки на правото на Общността за здравословни и безопасни условия на труд. Не всички държави от Европейското икономическо пространство са членове. Норвегия и Исландия са наблюдатели заедно с Кипър, Словения, Румъния, Литва, Чехия, Латвия, Полша и Словашката република. В Комитета участват по двама представители на службите за инспекция на труда на всяка държава членка. Те се срещат на всеки шест месеца, като насърчават развитието на обмена на информация между съответните национални органи. Целта е да се постигнат общи принципи за инспекция в областта на професионалното здраве и безопасност на труда.

7. Комитет от експерти по командироването на работници (Committee of Experts on the Posting of Workers)

Комитетът е създаден с Решение 2009/17/СЕ на Европейската комисия. Той работи с обществените контролни органи (например инспекциите по труда), като включва в дейностите си и социални партньори, особено в сектори с висока честота на използване на командировани работници. Комитетът на експертите подкрепя и подпомага държавите членки при идентифицирането и обмяната на опит и добри практики за насърчаване обмена на информация, за разглеждане на въпроси и трудности, които биха могли да възникнат при практическото прилагане на законодателството, отнасящо се до командироването на работници, както и при неговото спазване на практика, и за следене отблизо на напредъка, постигнат в подобряването както на достъпа до информация, така и на административното сътрудничество. Комитетът анализира практически проблеми на трансграничния контрол по прилагането на законодателството с цел решаване на съществуващите проблеми, подобряване на практическото прилагане на съществуващите правни инструменти, а също и за подобряване на взаимопомощта между държавите членки в случай на необходимост. Комитетът е съставен от експерти, представляващи националните органи. Всяка държава членка определя двама свои представители в Комитета. Те могат да посочат по двама заместници.